

catalaunia

Una experiència
global

4
7
3

EL FUTUR
ÉS PASQUA

ESCOLA PIA DE CATALUNYA
Març - Abril 2012

Jaume Pallarolas
&

Carles Gil
Eduard Pini
Joan Prat
Josep Maria Canet

2012

CARTA DE PASQUA

A les comunitats escolàpies
de la Província de Catalunya, de la Viceprovíncia de Les Califòrnies i de la Viceprovíncia del Senegal,
a tots els escolapis religiosos i laics i laiques que les formen.

Benvolguts germans i
germanes:

Ens adrecem a tots vosal-
tres, com ja és habitual en la festa
de la resurrecció del Senyor, per
desitjar-vos Bona Pasqua!

La resurrecció no és un fet que va
passar una vegada i que ara recor-
dem, i aquest record ens omple de
goig; la resurrecció és el fet en què
deixem de viure com a homes
vells i ens posem a viure com a
homes nous, en nosaltres perso-
nalment, a les nostres famílies, a
les nostres comunitats i a tota la
societat. La nostra Vida Nova en
positiu és el llevat, la llum, la sal
en l'actual societat feta un gar-
buix.

Volem mostrar la nostra resurrec-
ció/revitalització en la Pasqua
d'enguany amb el nostre compro-
mís i responsabilitat social, tant a
nivell personal, on cadascú de no-
saltres ha d'afrontar el repte de
«com ens en sortirem» quan un
cop més estem assimilats només
en la retallada econòmica, com a
nivell institucional, on amb gran

esforç de tots, mantenim un molt
bon servei educatiu, personalit-
zat, de creixement.

Volem estar atents a les necessi-
tats més actuals, no estem al mar-
ge dels durs moments que vivim,
moments que no ens han d'aturar
sinó més aviat engrescar per con-
tinuar treballant pels qui ens en-
volten, sobretot pels qui s'enfren-
ten a més riscos, per això ens creix
el desig de respondre a la nostra
missió avui.

Tot aquest Esperit ens ha portat a
obrir una nova escola a Salt, a sos-
tenir les escoles de Los Angeles i
augmentar les Escuelitas de Ta-
reas i Hocati, a ampliar la nostra
oferta educativa a Cuba, i al Sene-
gal a no plànyer cap esforç per
bastir una nova organització de
cara el futur. Un estol de volunta-

ris i monitors prenen part en tots
els nostres projectes, col·laboració
que els enriqueix i ens dóna vida.

Potser això significa que podem
dir amb sant Pau : La meva vida és
Crist, «*ja no sóc jo qui visc, és Crist
qui viu en mi*» (Ga 2,20). «*Tingueu
els mateixos sentiments que tingué
Jesucrist*» (Fl 2,5), «*sentiments de
compassió entranyable, de bondat,
d'humilitat, de dolcesa, de pacièn-
cia*» (Col 3,12), «*estimeu els ger-
mans, sigueu afectuosos i humils*»
(1Pe 3,8).

Tot plegat ens fa afirmar que vo-
lem seguir treballant amb empre-
nedoria i incidir en la transforma-
ció de la societat i de l'Església en
aquest moment tan convuls, ja
que la gran novetat segueix essent
l'educació com a factor clau per a
combatre la crisi actual.

D'aquesta manera vivim la resur-
recció enguany: sostenim-nos els
uns als altres i demanem que no
ens falti l'Esperit.

Que tinguem tots i totes una Bona
Pasqua !!!

LOS ANGELES ☒ **YAUNDE** ☒ **MOIÀ** ☒ **OUSSOUYE** ☒ **GUANABACOA** ☒ **DAKAR**
☒ **MATARÓ** ☒ **ENSENADA** ☒ **SOKONE** ☒ **TIJUANA** ☒ **BARCELONA** ☒
ROMA ☒ **MÉXICO** ☒ **ST. ADRIÀ** ☒ **VIENA** ☒ **PARIS** ☒ **MONTBUI** ☒ **SABADELL**

cinc textos per a l'any vocacional escolapi

Una experiència global

Algunes persones m'han demanat d'oferir durant aquest any de 2012 en cada número de la nostra revista **catalaunia** algun text suggeridor sobre el tema vocació. Després d'haver pensat en diverses possibilitats, finalment m'he decidit a presentar alguns paràgrafs del llibre de Christoph Theobald *Vous avez dit vocation?* (Paris 2010) segons la traducció italiana (Bologna, 2011), cadascun d'ells amb un breu encapçalament i unes qüestions finals per a la reflexió. Dit això, us presento la versió catalana del primer text seleccionat.

~

1

« La paraula vocació representa com una mena de resultat visible d'un procés que roman secret: "tal persona té vocació, tal altra en té una de diferent", sobreentenenent la del capellà o la de la monja, però suposant sempre que jo no en tinc. Avui ¿no és potser necessari primer de tot fixar el nostre esguard en l'experiència que s'amaga al darrera d'aquest substantiu? Darrere d'aquesta paraula que indica generalment una espècie de posseir s'oblida potser que hi ha un actuar. En l'experiència de la vocació és precisament Déu el misteriós subjecte d'un acte de crida (*vocare*) denominat vocació. És Ell que s'adreça a cadascú de nosaltres com a subjecte capaç d'entendre i d'obeir (del llatí *oboedire*), com es deia amb insis-

tència en un passat recent, oblidant però amb freqüència l'escolta que és a la base de tota veritable i pròpia obediència. Aquesta experiència fonamental de la nostra fe, l'escolta de la crida de Déu, ha de ser certament educada i desenvolupada en l'Església, però com un camp que espera de ser conreat o com els fonaments d'un edifici sobre dels quals es construirà. Massa sovint la nostra pastoral oblida que primer de tot hem d'identificar aquesta experiència de crida, alliberar-la en cert sentit d'impediments per fer-la visible i llegible si es vol anar més enllà. El meu objectiu és ajudar el lector a trobar una manera d'accedir a l'experiència de la vocació i per discer-

nir-ne avui el contingut» (Theobald, p. 9).

~

Pensant en la meua trajectòria històrica, ¿considero la vocació personal com un do rebut, o quelcom que posseeixo, o més aviat com el resultat d'un diàleg permanent de Déu que crida i jo que escolto i responc?

¿Tinc consciència de que la vocació és una experiència personal permanent i no només un esdeveniment del passat?

¿Com hem d'actuar per educar i desenvolupar en els adolescents i joves aquesta experiència fonamental de tota fe viscuda que és la vocació?

~

De déus i d'homes

Recés de Quaresma

El Recés de Quaresma d'enguany, se celebrà a la comunitat de la parròquia de Sant Josep de Calassanç, de Barcelona, el dia 25 de febrer. Va ser un recés novel·lós, ja que, en comptes de la xerrada-conferència habitual, es projectà una pel·lícula interessantíssima: «*De déus i d'homes*», pel·lícula francesa sobre la mort dels set monjos cistercencs d'una comunitat a Algèria.

L'acte començà amb una exposició sobre els aspectes històrics, religiosos i tècnic del film, que van fer els companys Joan Florensa, Andreu Trilla i Sadurní Tudela, respectivament. Fou una posada en escena (mai més ben dit) per poder entrar en el contingut i el ritme de la pel·lícula. Impressiona el tema i el desenvolupament de

l'acció, lenta però emotiva, que es va desgranant al llarg de dues bones hores. Un bon motiu per a pensar, ara, al començament de la Quaresma, sobre el sentit de l'entrega i la generositat envers els altres, i sobretot els més necessitats.

El comentari posterior sobre la pel·lícula, es va fer, per part d'alguns dels assistents, a l'hora de

l'homilia, en la celebració eucarística a la que vam participar, al migdia, a la capella de la parròquia. L'estona de pregària va encaixar perfectament amb l'ambient recollit que els monjos de la pel·lícula van propiciar. En acabar la celebració, com sempre a les nostres trobades, hi va haver la tanda de notícies relatives a la nostra Província i als religiosos, exposades pel P. Eduard Pini, en absència del P. Provincial, de visita a les Califòrnies i a Cuba.

Seguidament ens traslladarem a prop de la parròquia, a un restaurant que ens acollí per dinar. L'estona del menjador fou, una vegada més, l'hora de la compartició, dels comentaris i de les facècies pròpies d'aquestes trobades.

Una novel·losa trobada-recés de Quaresma que va ser del grat de tothom. ☺☺

Bernat de Claravall

Va néixer al país de Borgonya cap al 1090. De temperament reflexiu i pacífic es dedicà a l'estudi de les humanitats, filosofia i teologia. Després d'alguna vacil·lació es decidí a fer-se monjo i va atreure la seva família a aquesta vocació («La família que alcanzó a Cristo») i a molts dels seus amics. Als 22 anys trucà a la porta del monestir de Citeaux acompanyat de cinc familiars i vint-i-cinc amics. Al cap de tres anys el seu abat l'envià a fundar a Claravall on es consolidà la reforma cistercenca. Bernat fou el capdavanter d'aquell extraordinari moviment espiritual. La seva obra més coneguda és «La consideració» (Clàssics del Cristianisme, 10) sobre la reforma de l'Església, adreçada al papa Eugeni III, antic monjo de Claravall. Se'n conserven, a més, uns tres-cents sermons i més de cinc-centes cartes. La seva espiritualitat es distingeix per l'ardent amor a Déu, la fascinació per la humanitat de Jesucrist i la devoció a Maria, viscut tot des de la humilitat de cor en l'oració i la contemplació. Morí l'any 1153. La pàgina següent forma part dels seus sermons sobre el Càntic dels Càntics.

A Vós acudeixo, Senyor Jesús, per la vostra bondat perquè sé que no menyspreu els pobres ni defugiu els pecadors.

Vós no heu refusat el lladre que confessava el seu pecat, ni la pecadora plorosa, ni la cananea suplicant, ni la dona atrapada en clar adulteri, ni el cobrador d'impostos assegut al seu taulell. Tampoc no heu refusat el públic que implorava misericòrdia, ni l'apòstol que us negava, ni el perseguidor dels vostres, ni tan sols els vostres botxins a la passió. El perfum de la vostra bondat és la gràcia que m'atreu.

Feu, Senyor, que aquest perfum revifi el meu cor, de fa molt temps turmentat per la pudor dels meus pecats, per tal que jo també en gaudeixi, suau com és.

Ensenyeu-me a difondre el perfum de la misericòrdia que brolla de la necessitat dels pobres, de l'angoixa dels oprimits, de les angúnies dels afligits, de les culpes dels pecadors i de tots els sofriments dels qui viuen en el dolor, encara que siguin enemics.

Tot això sembla desagradable a la natura però el perfum que se'n desprèn és superior a tot. És un bàlsam que guareix:

«Benaurets els misericordiosos perquè trobaran misericòrdia». Feliç l'ànima que s'escarrassa en proveir-se d'aquestes aromes abundantment, infontent-hi l'oli de la misericòrdia i encenent-les amb el foc de la caritat.

Feu, Senyor, que tingui el cor ple de compassió pels pobres, desitjós de compartir i disposat a socórrer, sentint-me més feliç donant que rebent.

Feu que fàcilment perdoni i que resisteixi a l'enuig, i que consideri les necessitats dels altres com a pròpies.

Que la meua ànima estigui xopa de la rosada de la vostra misericòrdia i el meu cor sobreixit de pietat amorosa per tal que sàpiga ser tot per a tots, i de tal manera resti mort a mi mateix que no visqui més que per al bé dels altres.

Josep Maixenchs

Medalla de la ciutat de Terrassa

Ens ha arribat a les mans el text que en Josep va llegir en aquell acte, transcrit d'una gravació, pels bons oficis de l'Araceli Capdevila, que assegura la recepció a la cúria provincial

Alcalde, regidors,

No sé si toca dir gran cosa, però el que diré ho diré sortint del cor. Si digués que no em fa gràcia que em donin aquesta distinció, diria una mentida. Me'n fa molta, i ho agraeixo moltíssim.

El dia que Pere Navarro, l'Alcalde, em va trucar per dir-me si acceptaria una distinció d'aquest tipus, just era el dia que començàvem l'inici de curs, aquí a Terrassa, aquest any.

Era el primer dia que jo sortia de casa meva després d'una malaltia que tant de bo oblidés aviat, i em va fer molta il·lusió, però em vaig adonar del que m'havia proposat quan ja havia penjat el telèfon. Quan vaig penjar el telèfon, quan es va parar la comunicació, vaig dir: «Aquest senyor t'ha proposat una cosa que potser et ve molt gran», i és veritat: em ve gran.

Si es refereix només a mi em ve gran. Tinc l'orgull, però, de dir que aquesta distinció és per tot el que es refereix a l'acció de l'ESCAC, a la seva implantació en la ciutat, a la seva projecció, a l'augment de la cultura. Tot això, com

ha dit abans l'amiga Rosa, no hagués estat possible sense un grup no de col·laboradors, sense un grup d'amics, sense un grup de somiatruites, sense un grup de gent que des de la il·lusió més absoluta, des de l'entrega més absoluta, des de la generositat més gran, han fet possible que avui en dia, a 18 anys vista, l'ESCAC sigui una obra consistent, amb futur i amb orgull de país.

Des del que s'està treballant tant en l'àmbit pedagògic com en el més artístic, s'està aconseguint que molta gent vagi madurant la seva personalitat i vagi contrastant la seva creativitat.

El secret de l'escola és que permet que els alumnes s'equivoquin i els deixa equivocar moltes vegades, i això és car.

Per això és una escola cara, i per això necessitem també moltes ajudes, evidentment, i per això necessitem complicitats, i en aquest projecte la complicitat de l'Ajuntament de Terrassa ha estat definitiva, i més que n'hi haurà. Ha estat definitiva i, com a terrassenc, em sento orgullós que això s'hagi produït en aquesta ciutat.

Per tant, a part de donar gràcies a l'Ajuntament per la medalla, he de donar les gràcies i l'abraçada més sincera, el meu agraïment

més profund, a tots els amics i amigues que treballem conjuntament i fem el grup de l'ESCAC, aquesta colla de somiatruites que, dia rere dia, busquem l'excel·lència.

Fa uns dies –i permeteu que amb això més o menys acabi, dic més o menys, perquè jo quan començo a parlar mai no sé quan acabo–, fa uns dies, doncs, vaig tenir l'ocasió de visitar un director de cine que

Discurs

jo m'estimo molt, que ja és molt gran i que està malalt. Era el Borrau. Just, just, s'acabava d'estrenar la pel·lícula «Eva», i em va dir una cosa que em va fer pensar molt. Em va dir: «Des de l'escola heu triat l'excel·lència. L'aconseguiu o no, però tindreu molts enemics, perquè aquest és un país que no vol l'excel·lència, vol la mediocritat i els mediocres triomfen, i els excel·lents molesten».

Jo somio truites, i somio en un país on des de la cultura, des del cinema i des de la comunicació audiovisual, cerquem l'excel·lència en continguts i en persones, per esdevenir més bons ciutadans i fer un món molt diferent del que tenim, molt més alegre, sense tant pessimisme, potser també un món somiatruïtes, però un món que sàpiga agermanar sentiments. I això ho he après de petit.

La Rosa s'ha deixat una cosa. Posats a dir, la critico, perquè em fa molt de gust criticar-la, ella ja ho sap. T'has descuidat que hi ha una peça fonamental, a dins de la meva formació infantil, que és un escolapi, que es diu Albert Singla. El coneixem molts dels qui estem en aquesta sala. Aquest home, en una època que era gris, que era obscura, que era trista, a mi em va ajudar a valorar el que era la literatura, el que era la poesia. Ens portava cada any, en despertar la primavera, sota un cirerer que floriria, al convent de les Darderes, aquí al carrer de l'Església, i allà llegíem poemes de Machado. I amb ell vaig aprendre a veure pel·lícules.

Se'ns emportava al cinema Rambla i vèiem aquelles pel·lícules,

Històries del dia a dia

Pere Vilaseca

En les «Històries del dia a dia», de la Fundació Educació Solidària, del passat mes de març, es publicava una entrevista al Sr. Joan Antoni Melé, persona vinculada amb el que es coneix com a *banca ètica*. A l'entrevista, es parla, per posar un exemple, de com la banca espanyola inverteix importants quantitats de diners en la indústria armamentística i de la importància, per transformar la societat, de treballar amb entitats d'estalvi solvents i alhora amb finalitats ètiques i socials.

L'entrevista em va agradar i seguidament vaig preguntar als responsables de la FES, on guardava els estalvis de Fundació. El silenci va ser la resposta. Però hi ha silencis que parlen molt.

Una de dues: o som coherents i publiquem allò del que podem respondre des de la pràctica, o bé, si no hi estem d'acord o no ho veiem clar, millor que no ho publiquem.

Qui parla d'una persona o d'una entitat, no són les seves paraules sinó les seves obres, oi?

Ja sé que la vida és més complexa, però també és cert que es poden fer petits passos per apropar el que diem amb el que fem, oi?

Amb aquestes breus ratlles, no vull pas assenyalar ningú amb els dit, entre altres coses, perquè sé que als tècnics de la FES, el tema els preocupa. ─

que eren adaptacions literàries i que a ell li anaven bé per explicar literatura, història i tot el que aleshores sabeu que una mica es barrejava. Jo, aquest home no el podré perdre mai de vista en el meu record i en el meu afecte i, amb ell, la formació que he rebut de petit. I és per això que sóc fidel a

una institució, i és per això que sóc fidel als meus amics i és per això que sóc fidel a la meva ciutat. Moltes gràcies. ─

Opinions

ACTIUS

Amb ironia, però amb energia, en parlar-li del tema de la vellesa, una persona de vuitanta anys em recriminava: «Jo no sóc vella i el meu marit tampoc». Responia al comú rebuig de la paraula «vell». Per això hem trobat tantes metàfores com imaginació tenim: tercera o quarta edat, ancianitat, gent gran... Tant se val. Duem el llast de no acceptar plenament els anys amb les consegüents xacres i fem tot el que podem per dissimular que ens apropem al moment de la mort, és a dir, d'anar-nos-en d'aquest món. D'altra banda, no volem ser vells perquè no ens arrassin la dignitat, que és el resultat de poder seguir mantenint les formes familiars o socials, encara que legalment et vagin encarrilant cap a un fons de sac –no tenir treball remunerat, encara que tinguis una jubilació, si és que la pots tenir–, encara que t'impedeixin fer coses si et fallen òrgans com el de la vista o de l'oïda, o no tens l'agilitat suficient, i llavors es fa un elenc de coses que pots arribar a fer o que et deixen fer. D'això darrer em resisteixo a dir-ne envelliment actiu. Almenys no és del tot això. Per a mi és actiu quan l'actitud personal d'emprendre la vida fa que siguis capaç de posar-hi tot el teu ésser. No esmorteeixes la teva existència, ni et refugies en actituds residuals, és a dir, encara que no pugui fer el que feia, farà això altre. Malauradament, quan es perd la llibertat queda bloquejada la possibilitat de ser actius.

Fem un parèntesi abans de conti-

nuar. Hi ha circumstàncies pròpies de la salut que tergiversen les capacitats intel·lectuals i físiques que limiten l'activitat. N'hi ha a totes les edats, però també n'hi ha moltes que sorgeixen a partir d'uns anys i s'accentuen amb el temps. Però, dintre les possibilitats, amb suport mèdic, amb ajuts especialitzats, s'ha d'aconseguir al màxim la dignificació de l'activitat de les persones. Repeteixo, a qualsevol edat, encara que hi incideixi la malaltia, els accidents o altres adversitats anomenades invalidants. Amb l'autonomia física i psíquica no s'hi pot jugar. Sí que s'ha de donar suport, promoure i ajudar a treure'n partit. Això distingeix una societat que té cura dels seus ciutadans, que hi està atenta i se'n preocupa, perquè els sap cuidar amb els millors recursos. Hi ha països i cultures que re-

solen aquests casos arraconant els ciutadans. És una mala política oblidar-se de la dignitat dels febles. Tanco el parèntesi.

CONSCIENTS DEL PROPI PRESENT

Actius, però conscients del present que vius. La persona que està a l'atur pot estar activa o pot estar passiva. La passivitat és una «malaltia» de l'ésser, que fa de la vida un patir, és a dir, ets pacient de la teva dissort. És tan greu aquesta «malaltia» que t'invalida per a mirar al teu voltant. Només ets capaç de mirar-te a tu mateix i que els altres et mirin amb una estranya compassió, és a dir, reconeixent les teves febleses, però provocant un distanciament estrany.

Actiu no s'ha d'entendre com aquell que és un belluguet extemporani que molesta arreu on va, per la senzilla raó de no saber estar al seu lloc.

Una de les frases que s'atribueixen a Azorín –vés a saber si és d'ell o no– és aquesta: «És vell aquell qui no té curiositat». Això té relació amb el terme actiu. La sana curiositat, que no és la tafaneria, et porta a mirar el teu entorn i especialment endavant. És a dir, a sortir d'un mateix per veure on ets, amb qui estàs, què fas i què fan els altres. El tafaner és obsessiu i interfereix, sovint, fent mal. Curiositat per a indagar avenços de tota mena, per a gaudir-ne, per a implicar-te, per a integrar-te en projectes. L'única condició perquè

les activitats en què t'impliquis reïxin és que aquesta curiositat et faci sentir solidari amb allò que t'atreu.

A molts els sembla que l'activitat voluntària és gastar les sobres del seu temps, però no és així. Estar actius gaudint de la teva capacitat de posar en acte tot allò que podria restar en el món de les idees o dels somnis. L'actor actua i fa present un fet que pot ser un somni o una realitat. Però amb la seva capacitat de recreació apropa aquest fet a l'espectador i el fa viure en un present que l'atrau i el commou. L'actualitat és atractiva o s'ha de fer atractiva i possibilista.

El pensador José L. Aranguren, en unes Jornades que celebrà l'Àmbit d'Investigació i Difusió Maria Corral sobre «L'ancianitat, nova etapa creadora», parlava de la vida com un contínuum. Ell, que va treballar incansablement, va haver de deixar una càtedra d'Ètica estable i ben remunerada a la Universitat de Madrid. Va haver d'aixecar el vol a diverses universitats americanes, entre altres a Berkeley, en un exili intel·lectual, però no va deixar mai de sentir en la seva vida que hi havia un fil conductor que no es trencava. La coherència de l'ahir, lligat a l'avui i al demà, enforteix les teves possibilitats de ser el que ets sense por ni nostàlgies. Aquestes són «dues malalties de l'ésser.

PORS

Por de ser qui ets. És que abans eres un altre? Tens por que et coneguïn ara, potser més limitat i amb més xacres? Porquè notin algunes febleses que abans dissimulaves? Por del fracàs? Et creus que sempre has de ser guanyador? Por de no endevinar el teu paper de futur? No serveixen els pronòstics que un es fa com si es tractés d'un endevinaire. Por de ser mal entès? Por de quedar-te sol davant d'un projecte? Tot emprenedor coneix aquestes preguntes i moltes respostes més. Això val per a qualsevol edat. Hi intervé també un fac-

tor fonamental: la mandra. En molts moments és necessària. Qui no n'ha tingut? L'interessant de la mandra, com el beure o el fumar, és no ser-ne esclau. Espolsar-se la mandra, permeteu-me que la qualifiqui d'«intel·lectual», que és aquella que justifica l'acció de no fer res, la que reprimeix els sentiments, la que anul·la la intel·ligència i estabornix la voluntat, i que no té res a veure amb la mandra que és conseqüència d'haver anat a dormir tard.

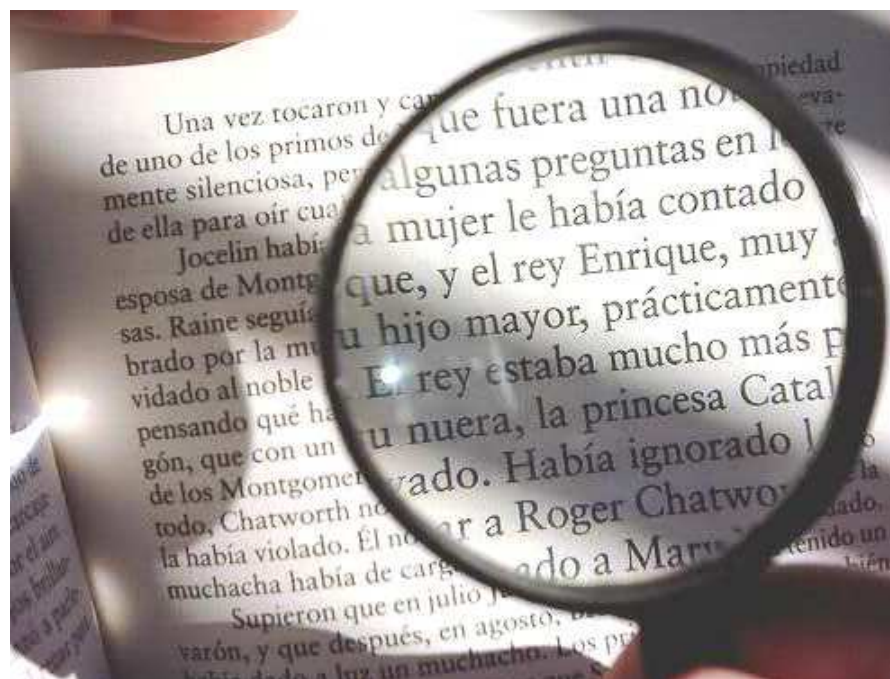
NOSTÀLGIES

Pel que fa a la nostàlgia del passat, és a dir, voler reviure el que vas passar o dius que vas viure, normalment molt ensucrat, et fa desfigurar el que foren realment les coses i com van ser, les fas malbé en el teu pensament i te n'arribes a creure una nova versió. Unes coses que no existien, no existeixen ni existiran, precisament perquè les circumstàncies d'avui són diferents i cada dia ho seran més. Aquesta diguem-ne també «malaltia de l'ésser» de creure't coses que avui ja no són i vols que siguin, forcen la teva realitat existencial. Encara que segurament podien ser bones, avui ja no serveixen. Els actius, adaptats a la realitat, no perden el temps ni

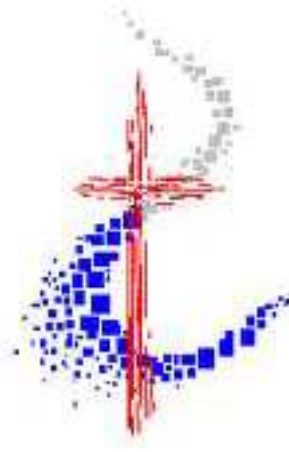
s'entesten a pentinar perruques blanques de tirabuixons ni volen anar pel carrer amb carruatges de cavalls.

ACTIUS FINS AL FINAL

Actius, perquè després de contemplar, pensar, pregar en un temps de pau interior es pot fer tot el fonamental, però amb sentit, amb contingut; el superflu o l'accidental cau com la fulla d'un arbre sec. És un deure no deixar que la vida s'assequi pel pas dels anys. Quan això passi, perquè no som eterns, se'ns apagaran les forces, llavors segurament passarem a l'estadi de la malaltia, tal com ressenyava en el «parèntesi». Tampoc no cal que tinguem por. Segur que molts tindran cura de nosaltres. Almenys que ens quedin forces per agrair-los el que facin per nosaltres. Hem d'entendre que l'espelma –la vida– a vegades s'apaga d'una lleu bufada, altres costa més, però això és llei de vida, encara que a molts els sigui difícil d'acceptar. Si queda un petit alè de seny i de tocar de peus a terra, també s'ha de poder dir: benvinguda mort, sé que hi ets, no et tinc por, almenys, perquè tinc curiositat d'arribar-hi i ben segur que hi trobaré el que havia esperat des d'allò que penso i crec. ☺☺

In memoriam

Voldria contribuir de manera molt senzilla a la memòria històrica dels últims germans traspassats: el Germà Manuel Toledo, el P. Josep Maria Bosch i el P. Lluís Ferrer.

El Germà Toledo

L'any 1974, estant a Salamanca, vaig patir una llarga hepatitis. Vaig arribar a l'octubre a la comunitat de Sarrià, quan n'era Rector el P. Dalmau. Aleshores hi havia la infermeria provincial, sota les ordres del Germà Toledo. Va ser la

primera trobada amb ell. A mi em van posar a l'habitació del P. Seguí, que ja estava al pis dels malalts. Per cert, vaig fruit amb la seva magnífica biblioteca, sobretot de filosofia.

Cada tarda, doncs, pujava al pis dels malalts i allí vaig tenir converses amb el Germà. Em parlava de la seva estada a Cuba, de la qual tenia un bon record. El P. Bassols, també un antic de Cuba, era a la infermeria després d'un atac de feridura. El Germà tenia molta pràctica amb els malalts i molta paciència, àdhuc amb el P. Viladés, que no sortia mai de la seva habitació. En aquells anys, ja funcionava el COU «Jaume Bofill» amb gran èxit d'alumnat i professorat. El Germà manifestava la seva admiració per en Pau López i Castellote.

Des d'aleshores es va aficionar a llegir els llibrets que anava publicant.

Com que ell tenia parents a Caldes, si no m'equivoco una germana, i jo hi tenia els pares, vam tenir un nou motiu de relació i conversa.

Més tard, el vaig trobar algunes vegades a la comunitat de Mataró, quan era sagristà i ho feia amb tota la dedicació. El Germà Toledo tenia tot l'esperit de la devoció popular. Crec que a l'església de Santa Anna va deixar un bon nom.

Finalment, ja molt acabat, el vaig

saludar alguns cops a Santa Eulàlia, fins que em va arribar la notícia de la seva mort. És ben bé un representant d'una generació benemèrita de Germans escolapis que van viure l'estil de comunitat-família amb nombrosos membres i diferents oficis, tots ells molt útils per a la comunitat i l'escola.

P. Josep M. Bosch

La meua relació amb el P. Josep Maria va ser indirecta des dels anys 40. M'explico. Tots els germans Guillén Preckler hem estat alumnes de Diputació. Això vol dir que, des del 1939 fins entrats els 60, sempre hi ha hagut algú de la família a Nostre Senyora.

Doncs bé, el segon de casa, l'Antoni Guillén, que després seria numerari de l'Opus i va morir a Nigèria, va tenir com a *seccionista* durant 3 anys consecutius el P. Bosch: segon, tercer i quart de batxillerat del pla d'aquells anys. Era un curs molt maco. Recordo només alguns noms: Jordi Nogués, Jaume Assens, Josep Mogas, Ramon Clotet... Hi havia també un Companys, no sé si fill o nebot del que havia estat president de la Generalitat. El meu germà admirava el P. Bosch i la seva minuciosa dis-

ciplina, però al cap d'aquells anys n'estava una mica cansat. Quan a cinquè va tenir el P. Ortí, li va semblar un alliberament, malgrat els alts i baixos del seu caràcter. Recordo bé que, a segon de batxillerat, l'Antoni va tenir un període difícil de cansament. «Estic despitat», com ell deia, i va faltar bastant a les classes. El P. Bosch, amb un grupet de companys va venir a casa a veure'l. No cal dir la satisfacció de la mare i l'atenció que jo hi vaig posar, perquè l'Antoni era set anys més gran que jo, que tindria aleshores uns 5 anys. Em sembla que el P. Josep Maria va venir amb *manteu* i barret de capellà.

Anys després el van enviar a Narbonne i després a altres comunitats.

Mentrestant, i de manera fortuïta, vaig conèixer el P. Joan Bosch, el seu germà, durant unes vacances que va passar a Enghien-les-Bains (França) quan jo preparava la tesi i el P. Genís Samper estudiava a l'Institut Catòlic de París. Tot un altre caràcter. Va morir molt abans, després d'una penosa ceguesa i amb una admirable espiritualitat, a la comunitat de Mataró.

Solament durant la seva llarga estada a Sant Antoni i com a eficaç auxiliar de l'Arxiu, el vaig tractar una mica més, durant les vacances quan ja em trobava a l'Àfrica o a les Filipines. Vaig admirar el seu treball pacient i precís, que a més em va afectar de manera original. M'explico. La meua mare, amb un gust per arxivar coses i papers dignes dels alemanys, va conservar totes les meves cartes des que vaig anar a Moià (1956). Molts anys més tard, quan va desmuntar el pis del carrer Bailén per anar a viure a Caldes de Montbui, em va ensenyar una maleta plena d'aquelles cartes. Jo vaig pensar que potser el P. Florensa les acceptaria a l'Arxiu i així va ser. Doncs bé, el P. Josep Maria va tenir la santa paciència de posar ordre en tota aquell considerable material. Crec que hi va passar més d'un any. Un

dia, atesa la seva afició a col·leccionar segells, em va comentar que en totes aquelles cartes no n'havia trobat ni un. Efectivament, la mare els retallava i els donava per les missions. En aquest últim període havíem conversat algunes vegades i vaig poder copsar una mica la seva perplexitat davant l'evolució de la vida religiosa a la Província. Ell era un excel·lent representant de l'observança regular estricta. Crec, doncs, que va patir considerablement, encara que de manera silenciosa i resignada, àdhuc quan els casos que arribaven el superaven totalment.

A Santa Eulàlia va ser ja la recta final d'una llarga vida religiosa i sacerdotal viscuda amb una admirable fidelitat, des dels seus començaments escolapis al col·legi del carrer Ample.

P. Lluís Ferrer

Aquí de nou el record va bastant enrere. Vaig anar al Noviciat el juliol del 1956. Era Mestre el P. Elies; Rector, el P. Soldevila; Confessor i Professor de Llatí, el P. Comelles, i mestres a l'escola el P. Solà i el P. Lluís Ferrer que acabava d'arribar de Cuba i era molt jove. Nosaltres el vèiem de lluny. Els pares i els novicis no tenien tracte directe. Només em va quedar la impressió que per a ell havien estat un anys dolorosos. El P. Lluís, com el seu germà, el P. Pere, era de Caldes de Montbui. Estimava molt la seva mare i tenia predilecció pel seu poble, quasi tant com el P. Maymó, un altre il·lustre calderí.

Durant els anys de formació i més tard, li vaig perdre la pista. En canvi, a partir dels anys 70, quan els pares es van retirar al Broquetes de Caldes, i jo anava a passar vacances amb ells, vaig tenir ocasió de trobar-lo de nou. I això va donar ocasió a la meua participació al funeral de la seva mare, a l'església de la Majestat de Caldes.

Un cop més i potser més que mai el P. Lluís va demostrar el seu amor familiar.

Durant la seva llarga estada a la comunitat de Sant Antoni, ens hem anat trobant durant les vacances, ja que molt sovint aquesta era la meua «base d'operacions». El P. Lluís va conviure amb el seu germà, el P. Pere, i el va acompanyar amb tot l'afecte. Era molt detallista i li agradava arreglar els petits assumptes interns. Era força servicial. Li agradava la música. A mi, em rebia sempre amb mostres de satisfacció. Patia de la vista. Crec que aquests últims anys va recuperar amb molta joia els seus contactes cubans, com ha passat amb altres escolapis, atesa també la gran afectuositat dels caribenys.

Encara a les Filipines, gràcies a les informacions del P. Secretari, vaig comprendre que el cas era ja avançat i he arribat just a temps per assistir al seus funerals.

—

Donem gràcies al Senyor per aquests germans nostres en l'Escola Pia que amb diversos dons han viscut la consagració religiosa amb amatent perseverança i fidelitat. ☺☺

Testimonis

✗ El darrer número, la secció de Notícies es tancava el dia 17 de febrer, anunciant un nou **viatge del nostre P. Provincial**, amb destinació a les Califòrnies i Cuba. En efecte, aquell dia sortia de Barcelona, via Los Angeles, per visitar Tijuana i Mexicali, on va estar fins al dia 23, que volava novament, via Mèxico DF, cap a Cuba, on arribà l'endemà. La tornada va seguir l'itinerari de l'Havana a París i Barcelona, aquest cop acompanyat pel P. **Àngel Cuevas** que havia de visitar els metges. Ens ha alegrat saber que el van trobar molt bé, i se'n va tornar cap a Cuba el dia 18 de març.

✗ El dia 19 de febrer, gran celebració a la comunitat de Pantin, en ocasió dels 90 anys del Popol, sacerdot diocesà que té de fa anys una relació estreta amb la comunitat. El P. **Josep M. Valls** s'hi va poder afegir. Des de la nostra revista li desitgem moltes felicitats.

✗ A partir del dia 20, i durant cinc dies, en **Carles Gil** va poder participar, no direm miraculosa-

ment, però sí per unes caramboles molt favorables, en una mena de seminari o postgrau sobre Emprenedoria Social, al famós M.I.T. de Massachussets, Boston. Sembla que va aprofitar molt l'ocasió i en va tornar molt content.

✗ Amb la imposició de **la cendra**, el dia 22, començava oficialment la Quaresma d'enguany, un temps favorable en molts sentits.

✗ Els darrers dies del mes de febrer van ser preocupants per la situació al **Senegal**, ja que l'ambient era carregat de cara a les eleccions presidencials, i fins i tot hi va haver diversos morts per les violències. Per fi, tal com demanava l'oposició, caldrà una segona volta. Aquesta va ser el dia 25 de març, amb la victòria d'un dels opositors. Confiam que l'ambient es normalitzi i que hi hagi pau de debò.

✗ El dia 23 de febrer ens va arribar una notícia que corresponia al dia 13. Un antic alumne de l'Escola Pia a Cuba, Teófilo F. Ruiz, va rebre de mans del president Obama la **Medalla d'Humanitats 2011**, en atenció a quatre dècades de tasca educativa i pel seu treball d'investigació històrica.

✗ Seguint el costum habitual, el dissabte dia 25 hi va haver el **Recés de Quaresma** de la Província, aquest cop al casal de la Parròquia de Sant Calassanç, de Barcelona. La novetat va ser que, en comptes d'una xerrada, hi va haver la projecció de la pel·lícula **Des hommes et des dieux**, tal com ho explica en aquesta mateixa edició el P. Marian Federico.

✗ El dia 29 va morir sobtadament la **Núria Domènech**, professora de l'Escola Pia de Sabadell, a la secundària. En iniciar

aquest curs era membre de l'equip directiu, però va haver de deixar aquesta responsabilitat a causa d'una malaltia al nervi òptic, que li feia perdre visió.

✗ El mateix dia 29 al matí era operat d'un despreniment de retina a l'ull dret, el P. **Manel Bagunyà**, que darrerament no acaba de tenir gaire sort amb la salut. Tant que té por que el facin fora de la mútua a què pertany... La cosa va anar tan bé que a mig matí ja el deixaven anar cap a casa. Però, això sí, durant tres setmanes llargues va fer estada a la comunitat de Santa Eulàlia, a fi de ser més ben atès i poder anar a les visites de control. Un cop retornat a la seva comunitat de Santa Margarida, el 23 de març, confiem que aquest cop sigui de debò el darrer que hagi de visitar cap quiròfan.

✗ El P. **Paco Martí** va haver de fer estada a l'hospital els mateixos dies per problemes respiratoris, que provocaven insuficiència cardíaca. Va passar, doncs, uns dies a la clínica de la Sagrada Família. Després, el 6 de març, va tornar a la seva comunitat de Sant Antoni i, després, va anar a Santa Eulàlia el dia 24 de març, aprofitant que el Manel Bagunyà hi acabava de deixar lliure l'habitació. Li desitgem que es recuperi del tot.

✗ El dia 3 de març, com ja és tradició d'alguns anys, l'Escola Pia de Granollers va celebrar la **Fira de la Solidaritat**, amb molta concurrència de públic, malgrat que el temps va amenaçar just en el moment de començar-la, sense més conseqüències.

✗ Els primers dies del mes de març d'enguany, animat per la llarga sequera, el foc va visitar diversos boscos de comarques properes al Pirineu. En aquella

ocasió, l'Escola Pia de Catalunya va oferir, en data 8 de març, la **casa de Claverol** per si feia falta, i encara que no calgué, rebé l'agraïment dels Mossos d'Esquadra, amb aquest escrit que reproduïm: «Benvolguts senyor (Pere Vilaseca, responsable de Colònies Jordi Turull), Des de la regió policial del Pirineu Occidental, us volem agrair molt sincerament la predisposició que heu tingut en oferir les instal·lacions de l'Escola Pia de Catalunya, en uns dies en què les nostres muntanyes s'han vist afectades per diversos incendis, i on les persones se n'han vist greument perjudicades alterant-ne el normal funcionament de les seves vides. Per sort, no ha estat necessari haver de disposar de les vostres infraestructures. Moltes gràcies per tot de nou, i sapigueu que restem a la vostra disposició per allò que us calgui. Signat: Josep Peytivi Trilla, Caporal Cap Oficina de suport de la RPPO. La Seu d'Urgell».

✗ Un concert solidari organitzat per la **Coral de Colònies Jordi Turull**, format per monitors i monitores, va tenir lloc el vespre del dia 11 de març, a l'Escola Pia Balmes, amb participació del pianista Rubén Bes.

✗ El **Consell Institucional** de l'Escola Pia es va reunir en sessió la tarda del 13 de març. En l'agenda hi destacaven dos temes importants: la decisió a prendre sobre l'Escola Pia de **Nostra Senyora**, i la creació d'una nova Escola Pia a la localitat gironina de **Salt**. Després d'un intens debat, va quedar clar que tots els projectes que s'havien ideat per al futur de Nostra Senyora, durant els darrers temps, quedaven en suspens (absorció d'un altre centre d'educació especial, trasllat a un nou emplaçament) i es mantenia l'oferta actual, ampliant-la al camp dels ensenyaments profes-

sionals. Pel que fa a la proposta de Salt, rebuda per part de la Conselleria i de l'Ajuntament, la resposta va ser positiva. S'obrirà, doncs, d'immediat la preinscripció, i s'obriran dues aules de P3 el proper mes de setembre. Precisament, l'endemà mateix hi va haver una roda de premsa a Salt, on en Joan Vila, com a Secretari General, va explicar la intenció de l'Escola Pia. El mateix vespre va participar també en la sessió del Consell Escolar Municipal, així que la cosa comença a caminar. Desitgem bon futur a aquesta nova escola que, de moment, és una promesa.

✗ El P. Provincial, el dia 14 de març, va participar en l'**Assemblea de la URC**, al Seminari de Barcelona, i, a la tarda, va informar el **claustr de Nostra Senyora** de les decisions que s'havien pres de cara al futur de l'escola.

✗ Un bon conegut dels lectors de la nostra revista és en **Feliu Africà Carreras**. Però potser no tothom coneix les seves qualitats literàries. Doncs bé, durant el mes de març va presentar el llibre **Rojals**, una novel·la ambientada en la comarca del Moianès. Segurament per això, Moia va ser el lloc escollit per a una primera presentació, el dia 16 de març, al claustr de l'Escola Pia. I, naturalment, l'Escola Pia de Sant Antoni, el segon lloc, el dia 23. No és el primer llibre que escriu en Feliu, però sí que és el primer que veu la llum editorial. El felicitem ben sincerament i donem paraula que el llegirem com més aviat millor.

✗ El dia 17 de març vam saber la bona notícia que el P. **Marian Baqués** havia obtingut una beca Erasmus, i estava fent un curs a Hongria. Enhorabona.

✗ El mateix dia, el P. **Lluís Ferrer**, que estava a la comunitat de

Santa Eulàlia en un estat de salut cada vegada més preocupant, va haver de ser ingressat a la clínica Sagrada Família, atès que no podia empassar res i que tenia dificultats per respirar. Com ja feia dies que era força previsible, la tarda del dia 28 de març moria. Com que havia donat el cos a la ciència, no hi va haver enterrament, però sí l'eucaristia **in memoriam**, a la parròquia del Carme, el vespre del divendres de Dolors, dia 30 de març, mentre a Igualada, al santuari de la Pietat, a la mateixa hora se celebrava la festa patronal amb una eucaristia, on va destacar una cadira buida dedicada al P. Lluís que hi havia vingut encara l'any passat. Al cel sigui. En aquesta ocasió, i gràcies als bons oficis del P. Marian Baqués, hem rebut una nota de l'antic alumne cubà, Andrés Castellanos, que diu així: «Les comparto la noticia del fallecimiento del Padre Luis Ferrer en Barcelona, ocurrido el miércoles 28. El Padre Ferrer dejó mucho cariño entre los escolapios cubanos y familias habiendo sido un querido profesor en Camagüey y Pinar del Río en los años cincuenta y hasta el final de los colegios de la Escuela Pía en Cuba. Para la celebración de los 125 años de la Escuela Pía en Cuba la UFEC lo trajo con los Padres Rosendo Casallarch y Agustín Munfort a visitar nuestras tres delegaciones y participar de los actos, uno de ellos en la Catedral de San Patricio de Nueva York. Amó a Cuba intensamente no dejando sus relaciones con las familias cubanas en el exilio y en la Isla. Pudo regresar de visita en una ocasión. Sus últimos años fueron de una digna prueba de paciencia y sacrificio habiendo quedado sordo y en los últimos tiempos prácticamente ciego. Como tantos otros, fue un gran escolapio. Dios le haya dado su recompensa por su ejemplar sacerdocio».

✘ El dia 19, a Argentona, hi hagué el funeral pel pare del director de l'Escola Pia de Mataró, **David Gallemí**, a qui donem el condol i acompanyem en la pregària.

✘ En **Yoel Ricardo**, junior cubà de la nostra Província, va renovar els seus vots temporals a la seva comunitat de Sabadell, el vespre del 22 de març. Li desitgem ànim en el seu camí escolapi.

✘ Hem sabut que, entre els moviments preparatoris de cara al naixement d'una **nova Demarcació** (potser anomenada del Carib?), els nostres de Cuba han viatjat diverses vegades a San José de Costa Rica, ja que formen part de diverses comissions que aplanen el camí al futur. El dia 5 de març hi va anar el **Victor Filella**, el 22 va ser el **Salvador Riera**, i en un altre dia que no coneixem amb exactitud, dins del mateix mes, era en **Luis-Felipe Leyva** qui ho feia. Estem segurs que el seu treball donarà molt bon fruit.

✘ La parròquia de la Mare de Déu del Carme, de Barcelona, conduïda per la nostra comuni-

tat, té moltes activitats. De tant en tant ens n'arriben notícies, com la del **concert d'orgue i violoncel** que hi va haver el dia 24 de març.

✘ Des del Senegal ens arribava la notícia, el dia 26 de març, del traspàs del **pare de Simon-Pierre Sagna**, de la comunitat d'Oussouye. Tinguem-lo present en la pregària i acompanyem en el sentiment aquest nostre germà senegalès.

✘ Els dies 26 a 28, el papa **Benet XVI** va visitar Cuba, com tothom sap. En aquesta ocasió hem rebut unes fotografies inèdites, fetes pel Luis-Felipe Leyva, a qui les agraïm, que testifiquen la presència escolàpia en els actes. (foto)

✘ El P. **Ferran Guillén** va venir a Barcelona per gaudir d'unes vacances fins a la tercera setmana de maig. La seva arribada va ser una mica complicada ja que va coincidir amb la jornada de vaga general, cosa que el va fer arribar tard a casa nostra. Però li donem la benvinguda i li desitgem un bon i merescut descans.

Hem vist, hem sentit, hem rebut ...

✗ Minsa collita, aquest cop, en el nostre recull. Així i tot, alguna cosa hem trobat, com ara que, sense que hi consti cap data, ens ha arribat un full "Súplica i cuarentena a San Judas Tadeo", evidentment de la nostra parròquia a l'Havana, on sí que hi consta que el rector és Àngel Cuevas Villamañan, escolapi.

✗ La Vanguardia del 3 de març, per il·lustrar un article sobre la política exterior del president de la Generalitat, hi havia una foto on, ben al costat del president hi apareixia una cara somrient i ben coneguda: l'Enric Canet! Què hi feia, a Tànger? Forma part del seguici del senyor Mas? Potser ens ho explicarà en el proper número de la nostra revista? Es tracta d'un miratge o d'un trucatge de photoshop?

✗ El Diari de Sabadell de 15 de març, en portada i en tota una pàgina interior, anunciava literal-

Benvolgut Andreu,

REBUT

Per si ho voleu aprofitar per Catalunya, per a aquella secció distesa on es recull la «presència» de l'Escola Pia en mots encruats, diaris, etc., t'adjunto un parell de fotografies d'un carrer de Montpeller, al Llenguadoc, on vaig descobrir-hi el carrer «Écoles Pies». Certament, no té res a veure amb els escolapis; a prop d'allí hi ha també el carrer de les «Écoles laïques», i per tant la referència a les escoles pies seria perquè hi deuria haver algun col·legi religiós. Però com que em va fer gràcia trobar-me la placa, us ho passo. Una foto és de la placa, i l'altre del carrer, que tampoc no és que sigui un gran carrer, què hi farem.

Cordialment,

Miquel Puig

ment que “els Escolapis capgiren tota l'escola”. Es tractava d'una activitat pedagògica en què van participar els 1.200 alumnes per dir com és l'escola que volen. Felicitem la iniciativa.

✗ Algú ja deu estar esperant la part de collita que correspon als mots encreuats. Doncs bé, minsa, però hi és. A les pàgines salmó de **La Vanguardia** del 17 de març, la pregunta era ben fàcil: “Escuela que no suele ser pública”, per a una resposta (força inadequada, tot s'ha de dir) de tres lletres. Comença per P i acaba per A. La sabeu?

✗ Diverses notícies, qua ja han arribat a les nostres comunitats,

es refereixen a la vida de les nostres escoles. Com ara **Regió 7**, en la seva edició per a l'Anoia, del 28 de març, parlava del projecte Educa-Emprèn en què participa l'Escola Pia d'Igualada, de cara a apropar els alumnes al món de l'emprenedoria. També hem sabut de premis i distincions rebudes per alumnes de les nostres escoles, com Júlia Sala, de l'Escola Pia d'Olot, que va rebre el premi Sambori de narrativa. De 123 participants en el premi literari Agustí Bartra, **El somriure del gat**, a Terrassa, hi va haver quatre premiats, dels quals dos eren de l'Escola Pia.

✗ Hem vist a la **Nova Tàrrrega** del 17 de febrer passat un article

de dues pàgines sobre l'església de la nostra escola a la ciutat, i la seva història, signat per Josep Castellà Gené.

✗ També hem trobat, en el darrer número de **Archivum Scholarum Piarum**, que és el n. 71, una recensió de la tesi doctoral del Carles Mascaró, i del resum de la mateixa, feta d'una manera elogiosa i molt positiva pel P. Josep Antoni Miró.

✗ El P. Rodolf Puigdollers continua molt actiu. Vallès Oriental TV va fer-li una antevista sobre la restauració del retaule de la Roca del Vallès, emès en el programa Territori, el dia 9 de març. I, en una data que no podem precisar, ha publicat un bonic quadern o llibretó, amb el títol **Hola, sóc la Beth!**, encara que porta la data interna de dedicatòria a l'octubre passat. La Beth és **una nena especial**. El llibret és tendre i sens dubte ben útil per a pares (o avis) que tenen nens o nenes **especials**, i molt estimats.

✗ Creiem que totes les comunitats deuen haver rebut ja la iniciativa, amb el nom de **Reciclacultura**, que ha engegat Servei Solidari, a partir d'una idea similar promoguda per un parell d'escoles, Nostra Senyora i Balmaes, de cara a la festa de Sant Jordi. Una bona idea, sens dubte.

